

University of Groningen

Jaarverslag 2001 DNPP

Voerman, Gerrit

Published in:

Jaarboek Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen 2001

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Final author's version (accepted by publisher, after peer review)

Publication date:

2003

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Voerman, G. (2003). Jaarverslag 2001 DNPP. In G. Voerman (editor), *Jaarboek Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen 2001* (blz. 3-14). Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

JAARVERSLAG 2001 DNPP

Inleiding

Het jaar 2001 was voor het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) een vruchtbaar jaar. De werkzaamheden aan een aantal speciale projecten werden voortgezet, zoals de archivering van websites van Nederlandse politieke partijen, het onderzoek naar de samenwerking van GPV en RPF in de ChristenUnie, en de documentaire over de bekende Groninger communist Fré Meis. Daarnaast nam het DNPP het initiatief tot de inrichting van een tentoonstelling over de veranderende verkiezingscampagne in de twintigste eeuw, die in het verkiezingsjaar 2002 te zien zal zijn in Groningen en Den Haag. Verder werd subsidie verkregen voor een onderzoek naar de campagne van de partijen op internet voor de Tweede-Kamerverkiezingen van mei 2002.

Afgezien van deze bijzondere activiteiten hield het Documentatiecentrum zich in 2001 vanzelfsprekend ook met zijn primaire taken bezig, zoals de acquisitie en catalogisering van (al dan niet digitale) partijpublicaties. Daarnaast assisteerden de medewerkers bezoekers bij het zoeken naar informatie, en beantwoordden zij inhoudelijke vragen (per telefoon of email).

Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP

Conform het reglement van het DNPP (art. 7, 8, 9 en 10) werd in 1980 het Wetenschappelijk Adviescollege ten behoeve van het DNPP ingesteld. Op 1 januari 2001 bestond het Adviescollege uit de volgende leden:

- prof.dr. D.F.J. Bosscher, hoogleraar Eigentijdse Geschiedenis, op voordracht van de Faculteit der Letteren;
- prof.mr. D.J. Elzinga, hoogleraar Staatsrecht, op voordracht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- prof.dr. F.N. Stokman, hoogleraar Methoden en Technieken van Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek, op voordracht van de Faculteit der Psychologische, Pedagogische en Sociale Wetenschappen;
- dr. J.M. van Boetzelaer (voorzitter), secretaris-directeur Universiteit en Hogeschool Groningen (UHG), op voordracht van de Bibliothecaris;

- dhr. Chr. Wiersma, directeur publieke dienstverlening van de Dienst Informatie en Administratie van de gemeente Groningen, op voordracht van de Bibliothecharis;
- dr. A.C. Klugkist, Bibliothecharis, adviserend lid.

Het Wetenschappelijk Adviescollege kwam in het verslagjaar niet bijeen.

Personeelsformatie

Op 1 januari 2001 was de staf van het DNPP als volgt samengesteld:
 drs. B.H. de Boer - medewerker in het kader van de WIW-regeling (0,7 fte)
 dr. A.P.M. Lucardie - wetenschappelijk medewerker (0,5 fte)
 mevr. I.M. Noomen - documentaliste (0,6 fte)
 mevr. B.H. Pier - secretaresse (0,7 fte)
 mevr. D. van Rheenen - documentaliste (0,4 fte)
 mevr. J.J.M. Strijbosch - secretaresse (0,3 fte)
 drs. G. Voerman - Hoofd (1,0 fte)

Op 1 september 2001 verliet mevr. Strijbosch het DNPP. Zij werd op 1 oktober opgevolgd door mevr. H. ten Have, die deze functie in het kader van haar reïntegratietraject tot 1 juni 2002 zal vervullen. De aanstelling van mevr. Ten Have werd met ingang van 1 december uitgebreid van 0,3 naar 0,5 fte. Van 6 juni tot 15 oktober was mevr. drs. M.L. Schuur werkzaam op het DNPP. Haar aanstelling, die werd gefinancierd uit de middelen van het webarchiveringsproject, was bedoeld ter compensatie van de tijd die dhr. Voerman aan dit project besteedde. Dhr. Lucardie was door ziekte enkele maanden afwezig. Het dienstverband van dhr. De Boer, die in het kader van de WIW-regeling sinds 1997 op het DNPP werkzaam was, liep op 1 december af.

Zoals reeds lang het geval is, stonden ook in 2001 enkele vrijwilligers de staf van het DNPP bij. Drs. R.F. van Wijk hield zich één dag per week bezig met de retrospectieve ontsluiting van *Anti-Revolutionaire Staatskunde*. Drs. J. Hippe, die jarenlang als vrijwilliger bij het Documentatiecentrum betrokken is, was vanwege ziekte het grootste deel van 2001 niet in de gelegenheid zijn werkzaamheden voort te zetten.

Dienstverlening

Zoals gebruikelijk legde de dienstverlening een groot beslag op de arbeidstijd. In het 'verkiezingsloze' jaar 2001 bedroeg het aantal bezoekers naar schatting bijna 1.000; het aantal verzoeken per brief, telefoon of email steeg licht naar zo'n 1.200.

Zoals altijd waren het ook dit jaar met name doctoraalstudenten van verschillende disciplines die een beroep op het DNPP deden. Daarnaast meldden zich HBO-studenten, journalisten, AIO's, wetenschappers en leerlingen van middelbare scholen. Ook van de kant van de media mocht het DNPP zich weer in een grote belangstelling verheugen. De beide wetenschappelijk medewerkers van het DNPP werden door verschillende radio- en tv-programma's en door de schrijvende pers om commentaar gevraagd. Het proefschrift van dhr. Voerman, dat eind mei verscheen, kreeg ruime aandacht van de media.

Naast dit alles ondersteunde het Documentatiecentrum ook onderwijsactiviteiten van verschillende aard (zie onder 'Relaties met instellingen en het onderwijsveld').

Documentatie

De tweede belangrijke taak van het DNPP, naast en als voorwaarde voor de dienstverlening, bestaat uit documentatieactiviteiten. Voor een uitgebreid en geactualiseerd overzicht van de op het Centrum aanwezige periodieken en de overige collecties wordt verwezen naar de website van het DNPP (www.dnpp.nl). Hieronder volgt een globale aanduiding.

In 2001 werden op het DNPP de volgende collecties (waarvan de eerste vier toegankelijk zijn via de geautomatiseerde catalogus) bijgehouden en uitgebreid:

1. *boeken*. Deze collectie bevat vooral historische en politicologische literatuur betreffende politieke partijen, alsmede (auto-)biografieën van politici. Het aantal boeken bedroeg eind 2001 circa 3.250.
2. *brochures*. Deze verzameling bevat door politieke partijen of verwante organisaties uitgegeven brochures, nota's en rapporten. Eind 2001 waren ongeveer 5.500 brochures gecatalogiseerd.
3. *knipsels*. Op het DNPP is een uitgebreide collectie krantenknipsels aanwezig over partijpolitieke ontwikkelingen in Nederland, met het accent op de activiteiten van de partijen buiten het parlement. Deze knipselverzameling gaat terug tot het begin van de jaren zeventig. Momenteel worden zes dagbladen geknipt: *Nieuwsblad van het Noorden*, *NRC Handelsblad*, *de Volkskrant*, *Trouw*, *Nederlands Dagblad* en *Reformatorisch Dagblad*.
4. *dag-, opinie- en partijbladen*. Het DNPP bezit vanaf 1973 een uitgebreide collectie ingebonden of op microfiche gefotografeerde dagbladen, opiniebladen en partijbladen.
5. *affiches*. In 1986 is begonnen met het systematisch ordenen, fotograferen en ontsluiten van de groeiende hoeveelheid affiches. Eind 2001 bezat het DNPP ruim 1.900 verschillende affiches van politieke partijen. Tegen betaling kunnen negatieven ter beschikking worden gesteld.

6. *geluidsarchief*. Naast interviews met prominente partijpolitici (veelal gehouden in het kader van een specifiek onderzoek) bevat deze collectie vooral integrale geluidsopnames van belangrijk geachte partijbijeenkomsten zoals congressen en partijraden. Eind 2001 telde het geluidsarchief ongeveer 350 geluidsbanden en ruim 400 cassettes.

7. *archieven*. Het DNPP ontvangt regelmatig archieven van partijen en particulieren. Voor een overzicht van de archieven die het DNPP in beheer heeft, wordt hier verwezen naar de DNPP-site. Hier zij nog vermeld dat met uitzondering van de collecties waarvan de plaatsingslijst nog in voorbereiding is, al deze archieven voor onderzoek beschikbaar zijn. In verband met de beperkende voorwaarden die soms door de archiefhouder aan de raadpleging van een archief zijn gesteld, verdient het aanbeveling hierover van tevoren met het DNPP contact op te nemen. Het is in alle gevallen noodzakelijk schriftelijke toestemming voor raadpleging te verkrijgen van het Hoofd van het DNPP.

8. *overig*. Zonder uitputtend te zijn, worden hier nog de volgende collecties genoemd:

- statuten, reglementen, jaarverslagen, verkiezings- en beginselprogramma's;
- congresstukken (van congressen, partijraden, algemene ledenvergaderingen);
- elektronische publicaties (beginsel- en verkiezingsprogramma's, artikelen uit wetenschappelijke tijdschriften van partijen en de Jaarboeken van het DNPP), raadpleegbaar op de website van het DNPP.

Mede om de collecties ook voor een vroegere periode op specifieke deel-terreinen zo volledig mogelijk te maken, worden bibliografische projecten opgezet. In het verslagjaar werd aan verschillende projecten gewerkt. Met het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (HDC) van de Vrije Universiteit te Amsterdam bereidt het DNPP een bibliografie en archievenoverzicht van de protestants-christelijke partijen voor. De afronding van dit project werd opnieuw uitgesteld en is nu in het najaar van 2002 te verwachten. De werkzaamheden aan de bibliografie en het bronnenoverzicht betreffende de PPR, waarbij het DNPP samenwerkt met het Katholiek Documentatie Centrum (KDC) van de Katholieke Universiteit Nijmegen, zijn stil komen te liggen. Bezien moet worden hoe dit project kan worden afgerond.

Ook in 2001 werd met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) in Amsterdam op bibliografisch terrein samengewerkt. Er werd gewerkt aan de opstelling van een overzicht van publicaties van en over politieke stromingen links van de CPN.

In 2001 ontving het DNPP opnieuw enkele omvangrijke schenkingen van documentatiemateriaal, onder andere van de Bibliotheek Rotterdam en de bibliotheek van de afdeling politicologie van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam. De VVD en D66 vulden hun reeds op het DNPP gedeponeerde archieven aan.

Verder kreeg het DNPP ook enkele betrekkelijk grote schenkingen van politieke posters. Dhr. E. Kubbinga schonk partijaffiches uit het verkiezingsjaar 1967. Het GPV, dat als gevolg van de verregaande integratie met de RPF binnen het verband van de ChristenUnie zijn partijarchief heeft overgebracht naar het Archief- en Documentatiecentrum van de Gereformeerde Kerken in Nederland te Kampen, deponeerde een groot aantal affiches op het DNPP.

Automatisering en Internet

In 1996 kwam de catalogus van het DNPP beschikbaar op de website van het Documentatiecentrum (www.dnpp.nl). Op deze site biedt het DNPP tevens organisatorische en documentaire informatie aan over de Nederlandse politieke partijen. Het aantal *hits* nam in de verslagperiode toe van 195.323 in 2000 naar 363.508 in 2001. De site werd ruim 43.000 maal bezocht. Via de *on-line* algemene catalogus van de RUG-bibliotheken kan ook in de DNPP-catalogus worden gezocht.

Op het gebied van het digitaal aanbieden van informatie werd in 1997 een nieuwe stap gezet. Het DNPP begon op zijn site met het opzetten van een 'elektronische bibliotheek'. Hierin worden zoveel mogelijk publicaties van politieke partijen (zoals artikelen uit ledenbladen en wetenschappelijke tijdschriften, brochures, beginsel- en verkiezingsprogramma's) *on-line* en *full-text* aangeboden. Deze documenten worden tevens opgenomen in de catalogus van het DNPP en zijn dus op de gebruikelijke wijze (via bijvoorbeeld auteursnaam of trefwoord) te vinden. De meeste politieke partijen en hun wetenschappelijke bureaus werken hieraan mee. In 2001 werden de werkzaamheden aan de elektronische bibliotheek voortgezet.

Per 31 december 2001 telde de geautomatiseerde catalogus van het DNPP circa 82.000 titels van boeken, brochures en artikelen uit partijbladen, opiniëbladen, wetenschappelijke tijdschriften en dagbladen.

Project archivering websites politieke partijen (Archipol)

In september 2000 besloot de stuurgroep Innovatie Wetenschappelijke Informatievoorziening (IWI) 148.000 gulden ter beschikking te stellen aan het DNPP en de Universiteitsbibliotheek voor de archivering van

websites van Nederlandse politieke partijen. Eerder al, in december 1999, had het College van Bestuur van de RUG voor dit project een subsidie ter grootte van hetzelfde bedrag uitgetrokken. In 2001 werd volop aan het Archipol-project (Archief Politieke Partijen) gewerkt.*) De partijsites werden regelmatig gedownload en er werd software ontwikkeld voor de opslag en ontsluiting. Verder kwam er een speciale website tot stand (www.archipol.nl), waar informatie over het project wordt aangeboden. Het webarchief zal via deze site toegankelijk wordt gemaakt.

Het projectteam bestaat uit H. Druiven, M. van Delden, F.J. den Hollander, A.K. Keyzer en dhr. Voerman. Dhr. Den Hollander hield op 24 november op de 'Geschiedenisdag' over het 'historisch besef in Nederland' op de Katholieke Universiteit Brabant (KUB) in Tilburg een lezing over het archiveren van de websites van de Nederlandse politieke partijen. Daarnaast besteedden *Pictogram* en *Surfcahier* aandacht aan dit project (zie de voetnoot onder aan deze pagina).

Onderzoek naar politieke partijen en toepassingen van informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Naast het archiveren van de websites van de politieke partijen ondersteunt het Documentatiecentrum ook onderzoek naar de wijze waarop partijen de nieuwe vormen van informatie- en communicatietechnologie (ICT) implementeren. In verband met een studie naar de positie van politieke partijen in de netwerksamenleving inventariseerde het DNPP samen met Het Expertise Centrum (HEC), een adviesbureau dat zich bezig houdt met overheidsinformatisering, de diverse toepassingen van ICT door de partijen, zoals websites, e-maillijsten en 'digitale afdelingen'. In september en oktober werden daartoe bijeenkomsten gehouden met onder meer de webmasters van PvdA, CDA, VVD en D66. Deze studie zal resulteren in een rapport, dat begin 2002 zal worden gepresenteerd.

In het voorjaar van 2001 kregen dhr. Voerman en dr. M. Boogers (werkzaam bij het Centrum voor Recht, Bestuur en Informatisering van de

---

*) Zie voor een beschrijving van dit project: Gerrit Voerman, André Keyzer en Frank den Hollander, 'Digitale incunabelen. Het belang van het archiveren van websites', in: *Informatie Professional*, 5 (2001), 3 (mrt.), 16-19 (zie ook www.archipol.nl/project/incunabel.html); Hans Kuné en Kristien Piersma, 'Het archiveren van websites. Archipol bewaart de digitale geschiedenis', in: *Pictogram*, 3 (2001), 5 (okt./nov.), 4-7 (www.rug.nl/pictogram/2001-05/interview5-2001.htm); en 'Politiek voor de toekomst', in: *Surfcahier*, 6 (2001), no. 30 (nov.), 5 (www.surf.nl/cahier/Pages/30/30art1.html).

Katholieke Universiteit Brabant) een subsidie van bijna 90.000 gulden voor onderzoek naar de digitale campagne voor de komende Tweede-Kamerverkiezingen in 2002. Deze subsidie werd verstrekt door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), in het kader van het programma 'Maatschappij en de Elektronische Snelweg' (MES). Een deel van dit bedrag is bedoeld om beide onderzoekers in hun reguliere werkzaamheden te vervangen. In het najaar ging het onderzoek, geheten 'Nederlandse politieke partijen on-line. De betekenis van internet voor de partijorganisaties en de verkiezingscampagnes' van start.

Onderzoek en publicaties

Behalve documentatie en dienstverlening heeft het DNPP ook tot taak wetenschappelijk onderzoek naar Nederlandse politieke partijen waar mogelijk te stimuleren, te ondersteunen en te begeleiden. Om deze taken naar behoren te kunnen vervullen, zijn goede contacten met het onderzoeksveld van belang. In 2001 werden verschillende onderzoeksprojecten door het DNPP ondersteund. Zij worden hier om redenen van overzichtelijkheid samen met de hierboven genoemde documentatieprojecten gepresenteerd:

- Documentatieactiviteiten ten behoeve van het *Compendium voor politiek en samenleving in Nederland* (onder redactie van H. Daalder en anderen).
- Documentatieactiviteiten ten behoeve van het jaarboek *Parlement en kiezer* (onder redactie van G.G.J. Thissen); beëindigd in 2001.
- Bibliografie betreffende radencommunisme, trotskisme en maoïsme in Nederland; in samenwerking met het IISG.
- Bibliografie betreffende de protestants-christelijke partijen; in samenwerking met het HDC.
- Bibliografie betreffende de PPR; in samenwerking met het KDC.
- 'Research Project on Western-European Communism'; onderzoeksproject gecoördineerd door S. Courtois (Centre d'Etude, d'Histoire et de Sociologie du Communisme; Université de Paris X, Nanterre), beëindigd in 2001.
- 'Information- and communicationstechnologies and political organizations'; onderzoeksproject gecoördineerd door de European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research (COST) van de Europese Commissie.
- Project documentaire F. Meis, in samenwerking met de Stichting Beeldlijn en RTV Noord.
- 'Forschungsprojekt Biographisches Handbuch zur Geschichte der

- Komintern', gecoördineerd door O. Kirchner (Universität Hannover) en P. Huber.
- Onderzoek samenwerkingsproces GPV en RPF, in samenwerking met de vakgroep Sociologie van de RUG.
- 'International Computerization of the Comintern Archive', gecoördineerd door J.E. Haynes (Library of Congress, Washington, D.C.).
- Expositie 'De veranderende verkiezingscampagne in de twintigste eeuw'; samenwerkingsverband met de tentoonstellingsdienst van de Tweede Kamer en het Universiteitsmuseum Groningen.
- 'Nederlandse politieke partijen on-line. De betekenis van internet voor de partijorganisaties en de verkiezingscampagnes'. Onderzoek naar de digitale verkiezingscampagne van 2002, uitgevoerd in samenwerking met dr. M. Boogers (Centrum voor Recht, Bestuur en Informatisering van de Katholieke Universiteit Brabant).
- 'European Green Party Members Pilot Project'; onderzoeksproject gecoördineerd door W. Rüdig (University of Strathclyde).

Naast de hierboven vermelde ondersteuning van onderzoeksprojecten hebben individuele medewerkers van het DNPP geparticipeerd in onderzoeken en deelgenomen aan wetenschappelijke congressen, onder andere: Politicologenetmaal (Veldhoven); COST-bijeenkomst (Lille); ECPR-Joint Sessions (Grenoble) en een symposium over (post-)communistische partijen (Barcelona). Verschillende onderzoeksresultaten werden vastgelegd in schriftelijke stukken.

Op 31 mei promoveerde dhr. Voerman op het proefschrift *De meridiaan van Moskou. De CPN en de Communistische Internationale 1919-1930*. In deze studie staat de teloorgang centraal van de autonomie van de Communistische Partij in Nederland (CPN), als gevolg van de toenemende invloed van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie binnen de internationale communistische beweging. Het onderzoek was grotendeels gebaseerd op documenten uit het archief van de Communistische Internationale in Moskou, dat pas aan het begin van de jaren negentig zijn deuren opende voor Westerse historici.

Het *Jaarboek 2000* van het DNPP verscheen in december. In het Jaarboek waren de bijdragen opgenomen die waren gepresenteerd op het congres over politieke representatie, dat het Documentatiecentrum op 15 oktober 1999 had georganiseerd ter gelegenheid van zijn vijfentwintigjarig bestaan.

In dit Jaarboek en daarbuiten verzorgden de stafleden van het DNPP in

2001 de volgende publicaties en papers:

wetenschappelijke publicaties

- A.P.M. Lucardie, 'De Vrijzinnig-Democratische Bond in Nederland (1901-1946): een links-liberale of een democratisch-radical partij?', in: S. Gatz en P. Stouthuysen, red., *Een vierde weg? Links-liberalisme als traditie en als oriëntatiepunt*, Brussel, 2001, 63-77.
- A.P.M. Lucardie, 'Representatie zonder partijen: analyse van een aantal alternatieven', in: *Jaarboek 2000 Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*, Groningen, 2001, 75-100.
- Paul Lucardie en Gerrit Voerman, 'Party Foundations in the Netherlands', in: K.-H. Nassmacher, red., *Foundations for Democracy. Approaches to Comparative Finance*, Baden-Baden, 2001, 321-337.
- H. te Velde en G. Voerman, 'Ten geleide', in: *Jaarboek 2000 Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*, Groningen, 2001, 3-7.
- G. Voerman, *De meridiaan van Moskou. De CPN en de Communistische Internationale 1919-1930*, Amsterdam/Antwerpen, 2001.
- Gerrit Voerman, 'Culturele vrienden van de Sovjet-Unie. Het Genootschap Nederland-Nieuw Rusland en de Vereniging Vrienden van de Sovjet-Unie', in: *Spiegel historiael*, 36 (2001), 11/12 (nov./dec.), 504-509.
- G. Voerman, 'Meis, Frederik', in: *Biografisch Woordenboek van Nederland*, dl. V, Den Haag, 2001, 337-339.

vakpublicaties

- B. de Boer, P. Lucardie, I. Noomen en G. Voerman, 'Kroniek 2000. Overzicht van de partijpolitieke gebeurtenissen van het jaar 2000', in: *Jaarboek 2000 Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen*, Groningen, 2001, 141-210.
- H. Daalder, I.M. Noomen, M.L. Schuur en G. Voerman, 'Overzichtswerken en handboeken', in: H. Daalder e.a., red., *Compendium voor politiek en samenleving in Nederland*, Alphen aan den Rijn, 2001, A0100, 1-12.
- Gerrit Voerman en Paul Lucardie, 'Liberalisme met een rode rand?', in: J. Veldhuizen, eindred., *D66: een blijvend appèl. 35 jaar werken aan vernieuwing*, Wormer, 2001, 108-111.
- Gerrit Voerman, 'De geleide interne democratie van D66', in:

- Democraat*, 34 (2001), 3 (sep.), 14.
- Gerrit Voerman, 'Alles voor de arbeider. Het succes van de SP en het "Osse model"', in: *NRC Handelsblad*, 21 december 2001.
  - Gerrit Voerman, André Keyzer en Frank den Hollander, 'Digitale incunabelen. Het belang van het archiveren van websites', in: *Informatie Professional*, 5 (2001), 3 (mrt.), 16-19.

congresbijdragen

- Paul Lucardie, 'Extreme partijen: doodgravers van de democratie?'. Paper gepresenteerd op het symposium 'Democratie in verval', Rijksuniversiteit Leiden, 22 en 23 februari 2001.
- A.P.M. Lucardie, 'Democrats, and Other Extremists. A Comparative Analysis of Extremist Parties in Germany and The Netherlands'. Paper presented at the Joint Sessions of Workshops of the European Consortium for Political Research, Grenoble, 6-11 april 2001.
- A.P.M. Lucardie, 'Christian Conscience or Social Conservatism? The Dilemma of Dutch Christian Democracy'. Communication présentée à la conférence 'Démocraties chrétiennes et conservatismes en Europe', Université Libre de Bruxelles, 10-11 mei 2001.
- Paul Lucardie, 'Democratic Radicalism: An Ideological Phoenix Which Has Never Grown Up'. Paper gepresenteerd tijdens de workshop 'Politieke Representatie' van de Nederlandse Kring voor de Wetenschap der Politiek (NKWP) te Veldhoven, 14-15 juni 2001.
- Paul Lucardie en Gerrit Voerman, 'The organisational and ideological development of GreenLeft'. Paper presented at the workshop 'The evolution of communist and post-communist parties in Western-Europe'. Institut de Ciències Polítiques i Socials, Universitat Autònoma de Barcelona, 23-24 november 2001.
- Gerrit Voerman, 'The formative years of the communist "moral" community in the Netherlands, 1917-1930'. Paper presented at the conference 'People of a special mould?' University of Manchester, 6-8 april 2001.

Relaties met instellingen en het onderwijsveld

De politieke partijen zijn vanzelfsprekend de belangrijkste organisaties waarmee het DNPP contacten onderhoudt. Van alle partijen ontving het Documentatiecentrum periodieken, brochures, nota's, rapporten en programma's. Ook deden partijen het DNPP digitale versies van hun publicaties toekomen. Op hun beurt doen partijen ook regelmatig een beroep op de collecties van het Documentatiecentrum.

Op het wetenschappelijke vlak participeerde het DNPP in het landelijk Postdoctoraal Opleidingsprogramma Negentiende en Twintigste Eeuwse Geschiedenis (PONTEG). Op 23 april hield dhr. Voerman op de PONTEG-studiedag 'Nieuwe bronnen in de moderne geschiedenis' in Groningen een lezing over het archiveren van websites.

Dhr. Voerman onderhield voor het DNPP de contacten met onder andere het IISG, het HDC, het KDC, het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis (CPG), het Nederlands Centrum voor Contemporaine Geschiedenis (NCCG) en het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP). In het verslagjaar maakte hij deel uit van de archiefcommissie van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG) en de Wetenschappelijke Raad van de Stichting Kiezersonderzoek Nederland (SKON). Daarnaast was hij secretaris-penningmeester van de Vereniging voor de Geschiedenis van de Twintigste Eeuw (VGTE). Hij fungeert tevens als adviseur voor de twintigste-eeuwse Moskouse archieven bij het Nederlands-Russisch Archiefcentrum (NRAC) van de RUG. In het voorjaar van 2001 trad hij toe tot de Wetenschappelijke Raad van het CPG.

In de vorige paragraaf werden reeds enkele contacten op onderzoeksg gebied met universitaire instellingen genoemd. Daarnaast gaven medewerkers van het DNPP in 2001 ook (gast-)colleges en lezingen. Op 17 januari verzorgde dhr. Lucardie een college over politieke partijen in het kader van de cursus 'Inleiding politicologie' van de juridische faculteit van de RUG. Op 11 februari nam hij deel aan een door Dwars, de jongerenorganisatie van GroenLinks, georganiseerde forumdiscussie over het onderwerp 'de groene utopie'. Dhr. Voerman sprak op 18 januari over de collecties van het DNPP voor studenten geschiedenis van de RUG. Op 21 februari becommentarieerde hij de uitkomst van het referendum in Groningen (over nieuwbouwplannen in het stadscentrum) op de 'uitslagavond' in het Groninger gemeentehuis. In oktober gaf hij enkele colleges over het thema 'binnenlandse politiek' in het kader van de Postdoctorale Opleiding Radio- en Televisiejournalistiek van de Letterenfaculteit van de RUG. Hij sprak op 31 oktober over zijn proefschrift in de serie 'Jonge doctors' van Studium Generale van de RUG, en op 29 november op een bijeenkomst van de 'Werkgroep Andere Tijden' op het IISG te Amsterdam. Verder begeleidden dhr. Lucardie en dhr. Voerman

een aantal studenten bij hun eindschrijving en adviseerden zij enkele promovendi.